

Jaarplan Fibula 2021

September 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Meerjarendoelstellingen en focus 2021
  - 2.1 Ondersteuning van (boven)regionale samenwerkingsverbanden
  - 2.2 Consultatievoorziening en inzet van de in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverlener
3. Organisatie Fibula
4. Begroting

1. Inleiding

Goede palliatieve zorg is zorg die afgestemd is op de waarden, wensen, behoeften van de patiënt en zijn naasten (Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland, 2017). Op het juiste moment op de juiste plek, door de juiste zorgverlener. Om dit realiteit te kunnen laten zijn, is een verregaande samenwerking nodig van de diverse bij palliatieve zorg betrokken zorginstellingen, zorgverleners en andere hulpverleners, mantelzorgers rondom én met de patiënt. Samenwerking is dé kern, waarbij muren, schotten en domeinen niet hinderen. Iedere patiënt, en zijn of haar naasten, zou de zorg in de laatste levensfase moeten ervaren als op tijd, passend, met hen afgestemd en continu en vloeiend tussen betrokken zorgverleners. De recente ervaring vanuit de eerste golf van de COVID-19 pandemie in Nederland onderstreept dit belang en legt tegelijk de ruimte om de kwaliteit en beschikbaarheid van palliatieve zorg verder te verbeteren, bloot. Dit is wat Fibula als ondersteunende organisatie wil helpen aanjagen en helpen realiseren in Nederland.

Fibula is per 1 juli 2020 ontstaan door het samenvoegen van de netwerkzorgactiviteiten palliatieve zorg van Fibula en IKNL, waarmee een deel van de versnipperde ondersteuning van de palliatieve zorg is teruggedrongen. Fibula heeft als missie om die verdergaande samenwerking rond de patiënt, ook wel netwerkzorg genoemd, in de organisatie van de palliatieve zorg in Nederland te helpen realiseren. Fibula wil dit bereiken door het bieden van een landelijk platform voor netwerkzorg en ondersteuning en advies. Zo faciliteert Fibula de Netwerken Palliatieve Zorg en Consortia om zaken die landelijke en bovenregionale aspecten hebben dan wel inspanningen vergen, effectiever te realiseren. Daarbij gaat het onder andere om beschikbaarheid en toegankelijkheid van zorg, coördinatie en continuïteit, versterking van samenwerkingsverbanden, bekostiging en samenwerking van generalistische en specialistische zorg waaronder telefonische consultatie.

Fibula vormt samen met Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL), Palliatieve Zorg Onderzoek Nederland (PALZON), Patiëntenfederatie Nederland en Stichting PaTz de coöperatie Palliatieve Zorg Nederland (PZNL). Met het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg wordt op basis van een werkagenda samengewerkt. PZNL is met de Associatie Hospicezorg Nederland vergaand in gesprek over aansluiting bij de coöperatie. In PZNL wordt door de leden samengewerkt aan inhoudelijke thema's gerelateerd aan het Kwaliteitskader palliatieve zorg.

In dit jaarplan staan de activiteiten van Fibula voor 2021 waarvoor subsidie wordt aangevraagd bij het ministerie van VWS. Fibula vraagt separaat subsidie aan voor verlenging van het project 'Ondersteunen van de netwerken bij het bouwen aan een infrastructuur voor geestelijke verzorging in de eerste lijn'.

2. Meerjarendoelstellingen en activiteiten 2021

Fibula wil helpen zorg in de palliatieve fase voor iedere patiënt en naaste in Nederland toegankelijk en beschikbaar te maken. Fibula doet dit door het bevorderen van multidisciplinaire, palliatieve netwerkzorg in Nederland, het bevorderen van communicatie tussen de diverse netwerken en samenwerkingsverbanden, het beïnvloeden van beleidsvorming met het oog op de versterking van multidisciplinaire, palliatieve netwerkzorg en het bieden van een aanspreekpunt voor de netwerken en samenwerkingsverbanden en landelijke organisaties.

De komende jaren richt Fibula zich als ondersteunende organisatie in lijn met de adviezen van de Denktank Netwerken Palliatieve Zorg op het ondersteunen en verder meebouwen aan een sterke infrastructuur voor de palliatieve zorg in Nederland:

- o gecoördineerde samenwerking en gezamenlijke verantwoordelijkheid van partners in de (boven)regionale verbanden met als doel de juiste zorg op de juiste plek voor patiënten en naasten in de palliatieve fase
- o een passende bekostigingsstructuur voor palliatieve zorg, specifiek voor coördinatie van netwerkzorg en voor specialistische palliatieve zorg
- o continu leren en verbeteren op basis van spiegelinformatie en uitkomsten van zorg in de zorgnetwerken.
- o een vanzelfsprekende samenwerking tussen de generalist en de specialist in palliatieve zorg; onder meer via de consultatievoorziening palliatieve zorg

2.1 Ondersteuning van (boven)regionale samenwerkingsverbanden

Fibula ondersteunt, faciliteert en versterkt de Netwerken Palliatieve Zorg en Consortia, als (boven)regionale samenwerkingsverbanden, middels kennisdeling, middels de platformfunctie en middels coördinatie en afstemming tussen lokale, regionale, bovenregionale en landelijk verbanden. Doel hierbij is het bijeenbrengen van alle voor palliatieve zorg relevante zorgverleners dan wel partijen - (in)formele zorgverleners/instellingen, gemeenten, onderzoeks- en onderwijsinstellingen etc. - in duurzame, sterke en vernieuwende samenwerkingsverbanden. Naast de coördinerende rol die voor alle samenwerkingsverbanden in dezelfde mate beschikbaar is, biedt Fibula ook ondersteuning met tools. Het gaat om de ontwikkeling en het onderhoud van generieke tools die in principe voor elke partij in de palliatieve zorg om niet beschikbaar zijn. Een voorbeeld is de tool zelfevaluatie palliatieve zorg of de praatplaat inzicht in netwerk governance palliatieve zorg.

Focus 2021

Versterking en doorontwikkeling samenwerkingsverbanden

Governance van samenwerkingsverbanden gericht op netwerkzorgorganisatie van de palliatieve zorg is anders dan governance van zelfstandige organisaties; het is gericht op een horizontale, niet-hiërarchische samenwerking. Het vraagt om andere, nieuwe vormen van besturing, leiderschap, verantwoording en toezicht. In 2020 is naar aanleiding van het advies van de Denktank een inventarisatie gedaan van de bestuurlijke organisatorische verankering en context van de Netwerken Palliatieve Zorg. De opgedane inzichten zijn vastgelegd in een rapportage en gedeeld met de netwerken. Ze geven richting voor doorontwikkeling waarbij Fibula zorgt voor: kennisdeling en inspiratiebijeenkomsten over de laatste inzichten in netwerkzorgvraagstukken, uitwisseling van goede voorbeelden tussen netwerken en advies en ondersteuning bij individuele vragen van netwerken.

Bij de doorontwikkeling is het ook van belang om de diverse bestaande samenwerkingsverbanden nog beter op elkaar aan te sluiten en elkaar te laten versterken, van lokaal tot landelijk; verbanden in en tussen PaTz-groepen, consultatieteams, Netwerken Palliatieve Zorg en Consortia. Een voorbeeld is het streven van Fibula om de consultatiefunctie palliatieve zorg in afstemming met de Netwerken Palliatieve Zorg te verbinden aan en te verankeren in netwerkzorg met als doel een vanzelfsprekende samenwerking tussen de generalist en de in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverlener.

De versterking van de samenwerkingsverbanden moet leiden tot een nog betere beschikbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van de palliatieve zorg.

Passende bekostiging van palliatieve zorg

Een ander belangrijk vraagstuk in de doorontwikkeling en versterking van de samenwerkingsverbanden is de bekostiging. Een structurele duurzame bekostiging zal leiden tot betere verankering en beschikbaarheid van palliatieve zorg lokaal en regionaal. Het gaat hier over hoe coördinatie en samenwerking, nodig om zorg dwars door domeinen heen continu en afgestemd te realiseren, duurzaam bekostigd wordt. De huidige subsidieregeling voor de Netwerken Palliatieve Zorg, vanuit de VWS-regeling palliatieve terminale zorg loopt eind 2021 af. Fibula zal de netwerken faciliteren om met het ministerie van VWS in gesprek te gaan over

verlenging van de subsidie van 2021 - 2025, onder welke voorwaarden en met welke doelstellingen. Hierin trekt Fibula vanuit het samenwerkingsverband PZNL samen op met het team bekostiging Palliatieve zorg van IKNL. Dat geldt ook voor bekostiging van specialistische palliatieve zorg (zie ook 2.2 Consultatievoorziening en inzet van de in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverlener), waaraan onder andere via het project Transmurale Palliatieve zorg met passende bekostiging (TAPA\$) wordt gewerkt.

Inzet van spiegelinformatie

Fibula wil helpen de doorontwikkeling en versterking van de regionale samenwerkingsverbanden inzichtelijk en aantoonbaar te maken. Spiegelinformatie over de kwaliteit van de geboden palliatieve zorg, de ervaringen van patiënten en naasten/nabestaanden over zorg, coördinatie en continuïteit als ook over hoe samenwerkingsverbanden functioneren kan daarbij helpen. Dit kan een drijvende kracht zijn om een cultuur van leren en verbeteren te laten ontstaan.

De zelfevaluatie palliatieve zorg is een instrument dat in 2018 door IKNL en Fibula is ontwikkeld met als doel de palliatieve zorg binnen de zorgorganisaties te spiegelen en te verbeteren. Inmiddels hebben 90 instellingen de zelfevaluatie ingezet. Op netwerkniveau is het instrument een stimulans voor deelnemende organisaties om van elkaar te leren, samenwerking en samenhang te bevorderen en zo gezamenlijk de palliatieve zorgverlening te verbeteren. In 2021 ontwikkelt Fibula, met IKNL en het team Kwaliteitskader Palliatieve Zorg van PZNL het instrument door. Het wordt compacter, setting-specifiek en toegankelijker gemaakt, en het gebruik wordt verder gestimuleerd middels de platformfunctie; netwerken bij elkaar brengen, kennis delen en ervaringen uitwisselen. De verwachting is dat eind 2021 minimaal 160 instellingen het instrument voor zelfevaluatie hebben gebruikt.

Daarnaast wordt de ervaring met de zelfevaluatie gebruikt om doorontwikkeling naar een evaluatie op netwerkniveau te verkennen zoals de Denktank aanbeveelt. Dit proces start met het met de Netwerken Palliatieve Zorg bepalen welke doelstellingen en informatiebehoeften er zijn, het in kaart brengen van bestaande informatie die gebruikt kan worden als spiegelinformatie, bepalen welke nieuwe informatiebehoeften er zijn, en pilotsgewijs starten. Fibula doet dit samen met IKNL en PALZON, vanuit het samenwerkingsverband PZNL, vanwege de expertise van IKNL en PALZON op het gebied van registratie en onderzoek en het genereren van gerationaliseerde inzichten over de palliatieve zorg.

Verbinding zorgpraktijk met onderwijs en onderzoek

Door het verbinden van de zorgpraktijk in de Netwerken Palliatieve Zorg met onderwijs en onderzoek vinden nieuwe kennis, methoden, innovaties hun weg naar de praktijk en wordt zodoende de zorg voor de patiënt en zijn naasten telkens vernieuwd en verbeterd. Andersom bereiken knelpunten en kennishiaten in de dagelijkse zorgpraktijk onderzoek en onderwijs.

Fibula heeft een faciliterende rol bij de zeven Consortia: in 2021 ondersteunt Fibula bij kennisdeling via 7 tot 9 regionale (digitale) kennismarkten die de Consortia rond de uitkomsten van het Palliatie-programma organiseren. Hierbij krijgen de thema's markering en Advance Care Planning – mede ingegeven door de ervaringen rond Covid 19 - prioriteit. Ook helpt Fibula samen met IKNL, vanuit het samenwerkingsverband PZNL, bij duurzame ontsluiting van de nieuwe kennis bij het ontwikkelen van webinars en ontsluiting op de website palliaweb.nl

Palliatieve zorg in de eerste lijn

Via nauwe samenwerking en verbinding met stichting PaTz, vanuit het samenwerkingsverband PZNL, draagt Fibula bij aan verdere versterking van palliatieve zorg in de eerste lijn. In de Netwerken Palliatieve Zorg is de eerste lijn al stevig vertegenwoordigd. De via de PaTz-methodiek gestandaardiseerde samenwerking tussen huisartsen, (wijk) verpleegkundigen en deskundigen op het gebied van palliatieve zorg draagt daar verder aan bij. De PaTz-werkwijze is effectief gebleken om de zorg in de eerste lijn te organiseren en de kwaliteit, samenwerking en overdracht rond de palliatieve zorg thuis te verbeteren.

Fibula omarmt de PaTz-werkwijze, draagt bij aan de verspreiding door deze in de (boven)regionale samenwerkingsverbanden te agenderen, te helpen verankeren en te integreren in netwerkzorg. Ook faciliteert Fibula dat in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverleners worden ingezet in PaTz-groepen.

Informatievoorziening

Het is belangrijk dat patiënten en naasten goed op de hoogte zijn van palliatieve zorg; wat is, wat kan palliatieve zorg bieden, welke concrete ondersteuning is er mogelijk en beschikbaar in de regio? Een van de taken van de Netwerken Palliatieve Zorg is het informeren over palliatieve zorg in de regio ter bevordering van bekendheid met en toegankelijkheid van palliatieve zorg. Fibula faciliteert al jaren een platform waarop regionale netwerkwebsites kunnen draaien, zodat niet ieder netwerk dit zelf hoeft organiseren. Vanuit het samenwerkingsverband PZNL faciliteert Fibula in 2021 dat deze netwerkwebsites geïntegreerd worden in de website palliaweb.nl. Deze integratie draagt bij aan het creëren van één centrale vindplek voor informatie over palliatieve zorg. Ook werkt Fibula mee aan de doorontwikkeling van de website Zorgzoeker, een sociale kaart voor palliatieve zorg, waarbij landelijke en regionale informatie beter op elkaar aangesloten wordt en beter vindbaar is. Fibula ondersteunt en instrueert netwerkcoördinatoren over hoe hun regiowebsites in Palliaweb en Zorgzoeker te gebruiken en neemt de wensen van de netwerken mee in de doorontwikkeling. De infographic 'Landschap van palliatieve zorg' krijgt z'n tweejaarlijkse update.

Daarnaast draagt Fibula vanuit het perspectief van netwerkzorgorganisatie, de Netwerken Palliatieve Zorg, de Consortia en consultatievoorziening bij aan de PZNL-samenwerking in het werkgebied Informatie. Fibula doet actief mee aan in beleidsontwikkeling en in de doorontwikkeling van diverse communicatiemiddelen zoals de website Palliaweb.nl, de app Palliarts en de ontwikkeling van een website voor patiënten en naasten als ook aan Pal voor u.

Algemene toerusting en platformfunctie voor Netwerken Palliatieve Zorg

Uitwisseling van kennis en ervaringen, van elkaar leren is binnen de Netwerken Palliatieve Zorg en Consortia een belangrijk thema en draagt bij aan kwaliteitsverbetering. Fibula zorgt voor een platformfunctie waarop de netwerken onderling kunnen communiceren en uitwisselen. Fibula stelt hiervoor netwerkcoördinatoren de applicatie Basecamp beschikbaar. Daarnaast faciliteert Fibula uitwisseling, kennisdeling en deskundigheidbevordering middels (scholings)dagen. Nieuwe netwerkcoördinatoren rust Fibula toe middels een systeem van buddieschap.

2.2 Consultatievoorziening en inzet van de in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverlener

In Nederland is palliatieve zorg primair generalistische zorg, waar nodig ondersteund door specifiek in palliatieve zorg opgeleide zorgverleners. Vanaf 2003 hebben de Integrale Kankercentra (IKNL is de rechtsoptvolger van de Integrale Kankercentra) de consultatievoorziening palliatieve zorg vormgegeven. Hiermee is specialistisch advies en morele steun beschikbaar voor zorgverleners die patiënten in de palliatieve fase behandelen en begeleiden. Fibula heeft deze voorziening medio 2020 van IKNL overgenomen. Inmiddels staat de voorziening waarin ca 325 consulenten via 34 teams zorgen voor 24/7 telefonisch beschikbaarheid niet meer op zichzelf en worden consulenten breder dan de telefonische consultatie ingezet bijvoorbeeld in PaTz-groepen en multidisciplinaire overleggen (MDO's) van teams palliatieve zorg in ziekenhuizen. Dit draagt bij aan verdere inbedding van de consultatiefunctie in de netwerkzorgorganisatie van palliatieve zorg. De uitgangspunten voor de samenwerking tussen generalistisch werkenden en gespecialiseerde zorgverleners zijn opgenomen in het Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland (2017).

Focus 2021

In 2021 wordt de implementatie van het project 'Actualisatie telefonische consultatievoorziening' dat in 2019 is gestart, afgerond. In dit project zijn de kwaliteitscriteria, organisatie en tarifiering van de consultatiediensten in samenspraak met de consulenten geactualiseerd en geharmoniseerd. De in 2020

gestarte uitrol van één systeem voor roostering en telefonie wordt in 2021 vervolgd. Vanuit de herijkte kwaliteitscriteria worden kwartaalrapportages met een aantal kerncijfers op consultatieteamniveau (in vergelijking met landelijk niveau) gemaakt; deze kunnen door consultatieteams gebruikt worden voor reflectie en verbetering.

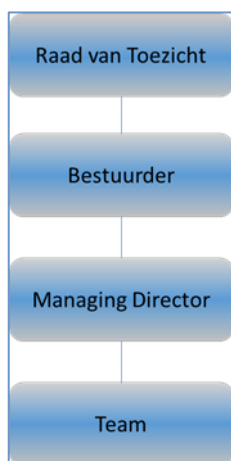
Ook wordt in het voorjaar van 2021 vanuit het samenwerkingsverband PZNL een brede Invitational Conference georganiseerd waarbij visie op de inzet en kwaliteitscriteria van de in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverlener in de toekomst, en community vorming van deze specialisten op de agenda staan. Bedoeling is hiermee vanuit de huidige telefonische consultatie bij te dragen aan de verdere inbedding van specialistische palliatieve zorg in de netwerkzorgorganisatie van de palliatieve zorg, inclusief de (toekomstige) bekostiging ervan. Ten aanzien van de bekostiging van specialistische zorg trekt Fibula parallel vanuit het samenwerkingsverband PZNL met het team bekostiging Palliatieve zorg van IKNL op in het project Transmurale Palliatieve zorg met passende bekostiging (TAPA\$).

3. Organisatie Fibula

In de aanloop naar de integratie medio 2020 heeft Fibula een nieuw bestuurs- en toezichtmodel gekregen: een Raad van Toezicht (RvT) met drie leden en een bestuurder. De RvT is geïnstalleerd, en werft momenteel de bestuurder. Daar waar de bestuurder een belangrijke externe focus heeft, is de managing director verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding, interne besturing en bedrijfsvoering.

Fibula heeft een platte organisatiestructuur. De medewerkers, (senior) beleidsadviseurs, communicatieadviseur en secretaressen worden direct aangestuurd door de managing director en zijn via inhoudelijke thema's in teams georganiseerd.

Het organogram ziet er als volgt uit:

De bedrijfsvoering voor Fibula - de stafdiensten HR, Financiën/administratie, Juridische Zaken en ICT - wordt in ieder geval de eerste drie jaren vanaf juli 2020 samen met IKNL vormgegeven. De afspraken hierover zijn vastgelegd in een zogenaamde Overeenkomst Ondersteunende Diensten. Verder betreft Fibula haar werkplekken van IKNL, zowel op hoofdkantoor van IKNL te Utrecht als op de overige standplaatsen van IKNL. Fibula volgt daarbij het streven van IKNL om de bedrijfsvoering zo in te richten dat de toegevoegde waarde voor het primair proces optimaal is en de overheadkosten en -druk zo laag mogelijk zijn.

Tenslotte, Fibula is transparant over haar activiteiten en maakt deze zichtbaar via haar website, social media, door het uitbrengen van een jaarverslag, activiteitenplan en rapportages.

4. Begroting

Uiteraard neemt Fibula ook op dit vlak haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en gaat ze efficiënt met de haar toebedeelde (subsidie)middelen om. De integratie heeft dan ook niet geleid tot een verhoging van de subsidieaanvraag.

Fibula vraagt voor het vervullen van haar doelstelling en de daarvoor uit te voeren activiteiten in 2021 een instellingsubsidie van € 4.405.429 aan bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Fibula verwacht in de loop van 2021 aanvullend daarop OVA-middelen te ontvangen ter compensatie van salarisstijgingen en overige loongevoelige posten in de begroting. De huidige subsidieaanvraag vindt plaats op prijspeil 2020.

Als basis voor de Begroting 2021 is de herziene subsidieaanvraag voor het tweede half jaar 2020 gehanteerd. De subsidie voor het project Geestelijke Verzorging is hierin niet meegenomen, omdat dit een separaat traject volgt. Wel heeft Fibula inmiddels toestemming van VWS ontvangen om dit project voort te zetten tot en met eind 2021.

Begroting Fibula 2021		Bedrag
Opbrengsten		-4.420.429
Subsidie VWS		-4.405.429
Bijdragen Netwerken Palliatieve Zorg		-15.000
Personeelskosten		2.108.863
Salarislasten		2.008.977
Reis- en Verblijfkosten		64.220
Opleidingskosten		46.569
Vergoeding Raad van Toezicht		23.504
Overige Personeelskosten		18.033
Doorbelasting aan Projectbureau PaTz		-52.440
Materiële kosten		372.876
Huur en Servicekosten		110.584
Licenties en Infrastructuur ICT		136.364
Telefonie en Dataverbindingen		38.791
Vergaderkosten en Kosten Bijeenkomsten		30.200
Kantoorkosten		16.540
Overige Algemene Kosten		21.246
Afschrijvingen		19.151
Overige kosten		1.938.690
Consultvergoedingen		1.682.000
Diensten Derden		256.690
Eindtotaal		0

Een nadere toelichting op de begroting is te vinden in Bijlage 2 Specificatie Subsidieaanvraag Fibula 2021.